

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/204/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200097
Dátum vydania rozhodnutia: 24.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200097.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a z členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci navrhovateľov: 1.) C. L., bytom D., 2.) G. D., bytom L., 3.) Q. O., bytom R., obe zastúpené H. A., bytom P. N., XXX XX D., proti odporcovi: Okresný úrad Prievidza, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Mariánska 6, 971 01 Prievidza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OU-PD-PLO-2013/87-954/1007-C zo 4. decembra 2013, konajúc o odvolaní navrhovateľov 2.) a 3.) proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 26Sp/5/2014-23 z 12. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 26Sp/5/2014-23 z 12. januára 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. OU-PD-PLO-2013/87-954/1007-C zo 4. decembra 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie. Navrhovateľom 2.) a 3.) náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej v texte rozhodnutia aj „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) postupom podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Prievidza, pozemkový a lesný odbor č. OU-PD-PLO-2013/87-954/1007-C zo 4. decembra 2013, ktorý ako príslušný orgán rozhodol vo veci uplatneného nároku navrhovateľov na navrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. D.. Preskúmaným rozhodnutím odporca rozhodol, že navrhovatelia nespĺňajú podmienky ustanovené v § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. <. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „reštitučný zákon“ alebo „zákon č. 503/2003 Z.z.“) na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v k. ú. D., špecifikované vo výroku rozhodnutia žalovaného. Predmetné pozemky prešli do vlastníctva štátu vyvlastnením - rozhodnutiami č. Výst. 1968/76-570 zo 16. júla 1976 (=VZ 27/77) a č. Výst. 2751/74-859 z 22. augusta 1974 (VZ 372/74) z dôvodu, že parcely neboli odňaté postupom podľa § 3 reštitučného zákona.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu

zisteného odporcom. K vyplateniu náhrady pôvodným vlastníkom uviedol, že v tejto súvislosti krajský súd poukázal na zistenie odporcu vychádzajúce z vyjadrenia Slovenskej sporiteľne, z ktorého vyplýva všeobecný postup uvedenej banky, ktorá archivovala doklady za vyvlastňovacie náhrady po dobu 10 rokov a po tejto dobe doklady skartovala. Preto ani v danej veci podľa názoru krajského súdu nie je možné očakávať, že je v silách odporcu zabezpečiť doklad o vyplatení vyvlastňovacej náhrady pôvodným vlastníkom.

Ďalej krajský súd konštatoval, že napriek tomu, že priamy dôkaz o vyplatení jednotlivým vlastníkom cestou Štátnej sporiteľne nebol predložený, úsudok o tom, že náhrada bola pôvodným vlastníkom vyplatená, si odporca urobil správne z celkového priebehu vyvlastňovacieho konania na základe obsahu zachovaných dokumentov. Podľa názoru krajského súdu, napriek vyvlastneniu (čo bolo legálnym spôsobom odňatia vlastníctva), sa s pôvodnými vlastníkami v jednotlivých prípadoch od počiatku jednalo korektne a vychádzalo sa im v ústrety a ako náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti im boli v tom čase priznané relatívne vysoké sumy. Podľa krajského súdu nemožno preto považovať za pravdepodobné, že pri stanovenej výške náhrady v prípade jej neuhradenia, by sa pôvodní vlastníci vyplatenia náhrady nedomáhali a že v archivovanom spise by o tom nebol žiadny, hoci len nepriamy dôkaz tak, ako je to bežné pri iných archivovaných vyvlastňovacích rozhodnutiach.

Ďalej krajský súd konštatoval, že za daných okolností v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 reštitučného zákona sa predpokladá, že náhrada vyplatená bola. Uvedené potvrdzuje i vyhláška č. 72/1964 Zb. upravujúca spôsob úhrady peňažnej odplaty vyššej ako 5000,-Kčs, ktorá sa uhrádzala vždy prostredníctvom Štátnej sporiteľne. Uviedol, že ani v prípade náhrady nižšej ako 5000,- Kčs nie je dôvodné pochybovať, že tieto neboli vyplatené pôvodným vlastníkom v hotovosti.

Krajský súd zhodnotil, že odporca vykonal dostatočné dokazovanie, na základe dokazovania správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny názor, preto podľa krajského súdu odporca vo veci rozhodol správne, v súlade so zákonom, a z tohto dôvodu napadnuté rozhodnutie potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Krajský súd záverom zdôraznil povinnosť všetkých orgánov štátnej moci svojou činnosťou napĺňať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právna istota. S princípom právnej istoty logicky korešponduje zásada rozhodovať v obdobných veciach rovnako. Krajský súd rozhodoval vo veci obdobných reštitučných nárokov, v ktorých konaniach zastupoval navrhovateľov, rovnako ako aj v danom prípade H. A., a v ktorých konaniach sa riešili totožné skutkové i právne otázky pre posúdenie veci rozhodujúce so záverom, že podmienky ust. § 3 reštitučného zákona splnené neboli. Uviedol, že nakoľko v súdnej veci je predmetom tá istá skutková i právna otázka, niet žiadneho dôvodu, aby sa súd v súdnej veci odchyľil od už skôr prijatého právneho názoru.

Krajský súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 250k ods. 1 tak, že neúspešným navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote prostredníctvom zástupcu odvolanie navrhovateľa 2.) a 3.), v ktorom navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. V podanom odvolaní namietali tvrdené vyplatenie náhrady za vyvlastnené pozemky ako uvádza vo svojom rozhodnutí odporca, alebo krajský súd, nakoľko správny orgán nedisponuje žiadnym dôkazom o vyplatení predmetnej náhrady. Podľa názoru navrhovateľov odporca nesprávne rozhodol, keď im nepriznal náhradu za vyvlastnené pozemky, jeho odôvodnenie považujú za nepresvedčivé a rozhodnutie krajského súdu za nespravodlivé.

III.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril vo vyjadrení z 30. júna 2015, v ktorom navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu potvrdil.

Ďalej uviedol, že zotrúva na dôvodoch, ktoré ho viedli k vydaniu rozhodnutia a ktoré sú podrobne uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia a zotrval tiež na obsahu rozsiahleho stanoviska č. OU-PD-PLO-2014/81-395 z 24. januára 2014, ktorým sa správny orgán vyjadroval k podanému návrhu na preskúmanie uvedeného rozhodnutia Krajským súdom v Trenčíne. K vyjadreniu pripojil odporca aj uvedené stanovisko.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. je potrebné zmeniť tak, že ruší preskúmané rozhodnutie a vec žalovanému vracia na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1 <., < O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní, pričom ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Pri preskúmaní zákonosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 < O.s.p.).

Podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 <..

Podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona, ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3 <., zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 <. alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 <., sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Podľa § 3 ods. 1 písm. m) reštitučného zákona, oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastníla pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3 <.. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Predmetom odvolacieho konania v posudzovanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu č. OU-PD-PLO-2013/87-954/1007-C zo 4. decembra 2013, ktorým bolo rozhodnuté o reštitučnom nároku navrhovateľov vo vzťahu k pozemkom v k.ú. D., bližšie špecifikovaných v rozhodnutí odporcu. Odporca v preskúmanom rozhodnutí nepriznal navrhovateľom nárok na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v k.ú. Prievidza pre

nesplnenie podmienky uvedenej v ustanovení § 3 reštitučného zákona z dôvodu, že parcely pozemkov neboli odňaté postupom podľa tohto ustanovenia zákona s tým, že im nebolo priznané ani vlastníctvo k pozemkom, ani náhrada za ne.

Odvolačí súd poznamenáva, že zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi, zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku. Tzv. reštitučné zákony (aj zákon č. 503/2003 Z.z.) však nezmiernili všetky majetkové krivdy spáchané v rokoch 1948-1989.

Vždy zostáva priestor na úvahu, či prijatá legislatíva je tým najlepším riešením alebo či mala byť legislatívna právomoc uplatnená iným spôsobom, nakoľko rôzne nespravodlivosti z minulých období nemožno úplne napraviť nikdy. Reštitučné zákony tiež neobnovujú vlastníctvo k odňatému majetku automaticky, ale len vytvárajú podmienky na návrat majetku pôvodným vlastníkom, pričom sa od nich oprávnené očakáva, že splnia určité povinnosti v súvislosti s majetkovou rehabilitáciou. Zákonná úprava (v rámci ktorej sa stanovili tie, ktoré podmienky - obmedzujúce kritéria - reštitučných nárokov a nie iné), mala za úlohu zabezpečiť právnu istotu vo vlastníckych vzťahoch a tiež chrániť ekonomické záujmy štátu. Neobmedzená majetková rehabilitácia by bola technicky a ekonomicky nezvládnuteľná a eliminovala by dobrú vôľu štátu napraviť spáchané krivdy. Tomuto tvrdeniu svedčia tie ustanovenia zákonov, ktoré označujú pôvodných vlastníkov nie ako vlastníkov, ale iba ako oprávnené osoby a právo požadovať vrátenie majetku ako nárok.

V zmysle takéhoto výkladu možno potom uviesť, že navrhovatelia boli oprávnení žiadať vrátenie majetku, ktorého boli vlastníkmí, resp. ich právne predchodkyne za predpokladu, že splnia zákonom stanovené podmienky, t.j. medzi inými, že žiadajú o majetok, ktorý prešiel na štát v dôsledku skutočností vymenovaných v § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. Keďže dôvody na navrátenie vlastníctva sú v citovanom zákone taxatívne vymedzené, pokiaľ sa vlastníctvo k pozemku podľa režimu uvedeného v § 3 zákona nenavracia, nemôže nastúpiť ani prípad tzv. náhradného riešenia, t.j. poskytnutie iných pozemkov alebo finančnej náhrady.

Z obsahu administratívneho spisu mal sú za preukázané, že vyvlastňovacími rozhodnutiami č. Výst. 1968/76-570 zo 16. júla 1976 (VZ 27/77) a č. Výst. 2751/74-859 (VZ 372/74 z 22. augusta 1974 boli odňaté pozemky v k.ú D.:

- parcela č. 1138/1, roľa (vl. 1065) vo výmere 528 m² (=VZ 372/24) a vo výmere 126 m² (=VZ 27/77)- spolu 654 m²,
- parcela č. 1147/1, roľa (vl. 554) vo výmere 546 m² (=VZ 372/74) a vo výmere 198 m² (=VZ 27/77)- spolu 744 m²,
- parcela č. 1148/1, roľa (vl. 554) vo výmere 1138 m² (=VZ 372/24) a vo výmere 124 m² (=VZ 27/77)- spolu 1262 m²,
- parcela č. 1139 roľa (vl. 1065) vo výmere 590 m² (=VZ 27/77)
- parcela č. 1149/1, roľa (vl. 554) vo výmere 1074 m² (=VZ 27/77)
- parcela č. 1146, roľa (vl. 554) vo výmere 633 m² (=VZ 27/77).

Nehnutelnosti evidované pod zn. VZ 27/77 boli vyvlastnené pre účely výstavby predajného skladu Farby a laky, n.p. Praha a nehnuteľnosti evidované pod zn. VZ 372/74 na účely výstavby Okresnej inšpekcie požiarnej zbrojnice v Prievidzi. Podaním doručeným Obvodnému pozemkovému úradu v Prievidzi dňa 18. novembra 2004 požiadali navrhovatelia podľa § 2 ods. 2 písm. c) reštitučného zákona o vrátenie nehnuteľností v k.ú. Prievidza.

Odporca posudzoval reštitučné nároky najmä podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. l) a písm. m) reštitučného zákona. Odvolačí súd konštatuje, že odporca správne vyhodnotil reštitučný nárok vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 1 písm. l), nakoľko nešlo o prípad, keby dané vyvlastnené nehnuteľnosti neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené.

Sporným sa stalo posúdenie reštitučného nároku vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 1 písm. m) reštitučného zákona, t.j. či bola vyplatená náhrada a tým by nebol naplnený ani tento dôvod na priznanie nárokov oprávneným osobám. Podľa názoru odvolacieho súdu z predložených listinných dôkazov doposiaľ spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti nevyplýva, že finančná náhrada za vyvlastnené pozemky bola pôvodným spoluvlastníkom skutočne vyplatená. Skúmanie vyplatenia náhrady posudzoval odporca vo vzťahu k oboj vyvlastňovacím rozhodnutiam a dospel k záveru o vyplatení náhrady bez

toho, aby mal doklad, potvrdenie alebo akúkoľvek listinu preukazujúcu vyplatenie tejto náhrady právnym predchodcom oprávnených osôb.

Odporca skonštatoval, že investor - spoločnosť Farby a laky, n.p. Praha počítal s náhradou, ktorú musí vyplatiť vlastníkom a keď navrhovatelia nepredložili ani nepriamy dôkaz o tom, že náhrada nebola vyplatená, správny orgán vyhodnotil vec tak, že nie sú splnené podmienky pre priznanie reštitučných nárokov, a preto nárok navrhovateľom nepriznal. Na základe týchto úvah nie je možné považovať postup odporcu za zákonný ani s odkazom na nedôslednosť navrhovateľov v reštitučnom konaní. Navyše odporca sám priznal, že skutočne sa mu nepodarilo zabezpečiť nevyvrátiteľný dôkaz o tom, že by náhrada vlastníkom za vyvlastnené nehnuteľnosti bola vyplatená. Krajský súd sa s uvedenými tvrdeniami stotožnil s poukazom na zásadu právnej istoty, keď v ďalších dvoch konaniach, v ktorých prejednával obdobnú vec, rozhodoval zhodne a z tohto dôvodu sa nechcel odchýliť už od skôr prijatého právneho názoru.

Na základe vyššie uvedeného má odvolací súd za to, že tak rozhodnutie odporcu, ako aj rozhodnutie krajského súdu, ktorý sa oprel o tvrdenia odporcu a neuviedol žiadne iné relevantné dôvody, považuje súd za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/213/2010 zo 7. júla 2011, ktorý rozhodoval v obdobnej veci a na strane 5 predmetného rozhodnutia uviedol, cit.: „V reštitučnom i súdnom konaní vznikla zásadná právna otázka rozloženia dôkazného bremena, či oprávnená osoba znáša následky dôkaznej núdze na skutočnosť, že náhrada jej bola vyplatená. Najvyšší súd systematickým a teleologickým výkladom zákona o pôde zisťoval, komu svedčí dôkazné bremeno na túto skutočnosť. V prvom rade je nevyhnutné poukázať na to, že vlastnícke tituly vymedzené v § 6 zákona o pôde zákonodarca vymedzil ako reštitučné, t.j. kvalitatívne tak, že môžu byť na žiadosť oprávnenej osoby podrobené skúmaniu a pri zistení ich existencie a splnení ďalších podmienok môžu byť prelomené v prospech oprávnenej osoby na jej žiadosť vydaním rozhodnutia o vydaní nehnuteľností, výrokom o priznaní vlastníckeho práva. Skutočnosť, že vlastnícke tituly vymedzené v § 6 zákona o pôde môžu byť na žiadosť oprávnenej osoby podrobené preskúmaniu nasvedčuje tomu, že práve doterajší vlastník, resp. jeho právny nástupca by mal znášať dôkazné bremeno, že jeho vlastnícky titul z obdobia rokov 1948-1989 zodpovedá skutočnému stavu. V danom prípade na skutočnosť, že náhrada za nehnuteľnosť bola vyplatená. Z tohto dôvodu stav dôkaznej núdze nemožno pripočítať na ťarchu oprávnenej osoby“

Záverom najvyšší súd na strane 8 zhrnul, cit.: „Niet pochyb o tom, že odporca vykonal dostatočné dokazovanie zamerané na zistenie, či je v danom prípade splnená zákonná podmienka uplatneného reštitučného nároku podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde, a či za vyvlastnené nehnuteľnosti bola vyplatená finančná náhrada. Nemožno preto súhlasiť s argumentáciou navrhovateľa obsiahnutou v návrhu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu a uvedenou v odvolaní proti rozsudku krajského súdu, spochybňujúcou správnosť záverov napadnutého rozhodnutia a zákonnosť postupu odporcu, a ani nechať bez povšimnutia skutočnosť, že na rovnakom skutkovom základe boli vydané už právoplatné rozhodnutia správnych orgánov, ktoré sa otázkou vyplatenia náhrady za majetok odňatý zásahom štátu právnym predchodcom navrhovateľky, zaoberali. Treba tiež dodať, že vzhľadom na skartačné pravidlá, lehoty, kedy a akým spôsobom boli v päťdesiatych, resp. šesťdesiatych rokoch minulého storočia vyplatené náhrady, nemožno pripisovať objektívny stav dôkaznej núdze na ťarchu žalobkyne.“

S uvedeným právnym posúdením dôkazného bremena pri dôkaznej núdzi o vyplatení, resp. nevyplatení náhrady, ktoré nesmie zaťažovať navrhovateľku súhlasí aj senát najvyššieho súdu v tejto prejednáwanej veci. Rovnaký právny názor zaujal najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 1Sžo/292/2008 z 21. júla 2009.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľom nemôže byť na ťarchu, keď nepreukázali nevyplatenie náhrady, nakoľko práve naopak, povinnosťou správneho orgánu bolo preukázať jej vyplatenie, keďže dôkazné bremeno spočíva na správnom orgáne. Súd je zároveň tiež povinný k reštitučným nárokom vždy pristupovať zvlášť citlivo, aby v súdnom konaní nedošlo k ďalšej krivde.

Podľa § 250ja ods. 3 prvá veta O.s.p., ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie.

Odvolací súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď preskúmané rozhodnutie potvrdil. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, odvolací súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporcu na základe doplneného dokazovania ustáliť zistený skutkový stav a podľa výsledkov dokazovania rozhodnúť, či bola skutočne vyplatená náhrada za vyvlastnené pozemky a v nadväznosti na toto zistenie rozhodnúť v súlade s reštitučným zákonom rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu.

Podľa § 250r O.s.p., ak súd zruší rozhodnutie správneho orgánu, je správny orgán pri novom prejednaní viazaný právnym názorom súdu.

O náhrade trov konania (prvostupňového aj odvolacieho) rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že hoci mali navrhovatelia 2.) a 3.) v konaní úspech, odvolací súd im náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si trovy konania neuplatnili a ani im žiadne nevznikli. Žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.